

ТРОЄ (БАЛАДА)

На широкому, на полі,
Серед степу, що без меж,
Стоять поруч три тополі,
Три кущі калини теж.

І немає більш нічого
Серед тих шістьох рослин.
Тільки ґрунт, як сажа, чорний
Та у землю вбитий клин.

Так вже сталося на світі,
Що природа щирість має
І травинки не породить
Там, де воля й честь вмирає.

Жив колись-то чоловік,
Був він не такий багатий,
Та пропрацював весь вік.
І стояв у нього в хаті

Стіл, щоб було де присісти,
Було що й на стіл покласти.
Він любив смачно поїсти,
А поївши – заспівати.

Наче все було доволі:
Забрудниться скатертину –
Жінка скромна, нелінива
Випере і вкриє тина.

Та Господь, чому не знаю,
Не додав йому до щастя
Хоч один приліт лелеки.
От така вона напасть.

Поміж ділом цей господар
Був з людьми завжди у мирі,
Досить часто й з діточками
Міг полинати у мрії.

І отак, десь при неділі,
Зголодніле і брудне
Хлопчєня зайшло до хати
І залишилось на все.

Потім друга сиротинка
Попід вікнами блукала,
Третій був молодший трохи,
Та батьків усі не мали.

Хлопці швидко підростали,
Лінощів не знали теж,
Батькові допомагали
І любили степ без меж.

Роки йшли, чи вже летіли,
Батько щось згинатись став,
Парубки три молоді:
Кожен стелю підпирав.

І коли на вечорниці
Скрипка лагідно заграла,
Старший дівчину до серця
Притуляв – і та кохала.

Інші двоє, хоч молодші,
Та за побратимом йдуть:
Хто біляву, хто чорняву
З танців під руку ведуть.

От осінньою порою
Після жнив – ну все як треба,
Вирішили хлопців трое
Дозволу просити в неба

Одружитись на дівчатах,
Щоб серцями поєднатись
З найчарівнішими в світі,
І у церкві обвінчатись.

Вирішили у неділю,
На рушник весільний стати
З нареченою у парі,
Щоб на вік не розлучатись.

По селі вже полетіла
Вісточка така жадана:
«Ой і вип'ємо ж ми, браття!»,
Чутно всюди: «Буду п'яна...»

Це весілля мало бути
На усе село гуляння,
Бо любили молодих
Навіть проїжджі цигани.

От ще ніч до того свята,
Парубкам ця ніч не треба:
Вони в степ широкий йдуть,
Щоб помріяти під небом.

А дівчата при долині,
Біля річки, понад ставом,
Ходять і пісні співають,
У піснях – коханню слава.

Та опівночі крізь небо
Промайнуло щось яскраве,
І на полі опинилась
Дівчина тонка білява.

Коси в місячному сяйві,
Наче золото, блищать,
Очі ніжно-голубі.
Ах, яка ж то благодать

Чути голос дзвінкий ніжний
І дивитись на уста.
Все мине: і сон колишній,
І залишена мета.

Парубки позавмирили,
Хтось себе вщипнув за руку,
Та не сон це, ні, повірте.
І на що таку муку

Завдала лукава доля
Цим чарівним нареченим?
Адже зараз кожен з них
Дихає, немов скажений.

А дівчина ненароком
Очі звела на долину
І почала промовляти
Так, що похололи спини,

«Я усіх вас трьох кохаю,
Чула бо про вас багато,
Та мене лише одної
На усіх на трьох не стачить.

Вирішіть, лише одного
Я до себе притулю».
Бач, красуня як говорить,
І присіла на ріллю.

Що ці хлопці подуріли?
Що за погляди жорстокі?
Почали вони сваритись,
А красуня руки в боки

І сміється так примарно,
Що в повітрі холод чути.
Парубки ж почали битись,
Повиламували руки...

А дівчата-наречені
Попід ранок йшли додому
Через степ широкий любий
Та відчули раптом втому.

– Що то? Люди чи примара?
На землі он там лежить.
– Може, то є божа кара?
– Цить, подруженьки, мовчіть!

Відчуваю серцем лихо,
Не примара то, здається...
– Ой та це ж... І стало тихо,
Лиш струмок джерельний ллється.

Мало бути гучне свято –
А тепер велике горе.
Поховали хлопців разом.
По зимі таки поволі

І дівчата, й батько сивий
На той світ забрались скоро.
І ніхто не знає в світі,
Звідки взявся підлий морок.

Там, де брат звів з світу брата,
Не росте з землі нічого,
Окрім трьох тополь високих
І калин трьох загадкових.

Не сумуйте так, дівчата!
Не журіться, хлопці, дуже!
Але пам'ятайте добре
(Це й тобі порада, друже):

Щоб кохання і братерство,
Коли небо вкриє хмара,
Не міняли на пропашу,
Хоч вродливу, примару.

01. 1996